

Drevesnica na poskusnem družbenem vrtu se je jako razširila in že sedaj lahko oddaje 10.000 do 12.000 sadik na leto, ima jih pa že sedaj do 40.000. Drugo leto bode namenu svojemu popolnoma zadostovala, in že prihodnji občni zbor bode imel priliko sklepati, kako je razdeliti sadike. Končno pove še poročevalec, da se je okrog družbenega vrta napravila popolnoma nova ograja, da zlobneži ne morejo kvariti nasadov. (Poročilo vzame zbor odobrujoč na znanje.)

Centralni odbornik gospod Robič poroča o računu za l. 1887. in proračunu za l. 1889. Računski sklep kaže dohodkov 7213 gld. 5 kr. in ravno toliko stroškov, v blagajnici pa je ostalo 385 gld. 6 kr. Proračun za l. 1889 kaže dohodkov 5343 gld., stroškov pa 4843 gld. Ako primerjamo dohodke s stroški, razvadimo, da bodo lahko zalegli proračunjeni dohodki za vse stroške, in da ostane še kakih 500 gld. Imetje družbeno iznaša konec 1887. leta 33.790 gld. 26 kr. (Vsi računi se odobre.)

Potem se zvrši volitev tajnika in enega odbornika namesto gospoda R. Kastelica, po pravilih izstopivšega. Za tajnika se izvoli soglasno gospod Gustav Pirc, za odbornika pa gospod Josip Šiška, škofov kaplan in sicer s 44 glasovi od 73 oddanih. Ostale glasove je dobil gospod posestnik Peruci.

Potem poroča cesarski svetnik gospod Murnik v imenu centralnega odbora o preuredbi društvenih pravil. Občni zbor je že pred dvema letoma naročil centralnemu odboru preuredbo pravil, a šele sedaj po jako natančni in obsirni obravnavi prinesel je glavni odbor nov načrt pravil pred občni zbor. Razvidel je glavni odbor, da so pravila, katerih zadnja preuredba se je vršila pred 20 leti, nerabna za sedanji čas, in je zatorej prememba jako potrebna. V splošni razpravi oglasi se edin gospod Dežman ter govori proti preuredbi pravil in proti temu, da bi mesto tajnikovo bilo stalno, kakor mu tudi ni prav, da sme sedaj vsak pošten človek biti kmetijske družbe član. Končno je predlagal, naj se preuredba pravil dene raz dnevni red, in naj se pravila vrnejo glavnemu odboru v novo posvetovanje. Pri splošni razpravi se nihče ne oglasi več za besedo, le poročalec cesarski svetnik Murnik zavrne s kratkimi, a točnimi besedami Dežmana. Predlog Dežmanov se potem skoro soglasno odkloni, in vzprejmo se v podrobni razpravi z nekaterimi izpremembami nova pravila s slovenskim in nemškim tekstom.

Na vrsto pridejo potem nasveti raznih podružnic. Prvi se oglasi gospod dekan Erjavec v imenu vipavske podružnice in naznanja, da se je trtna uš uže naselila v treh katastralnih občinah vipavske doline. Slabe letine so bile doslej že 12 let, in malo da ni prišel vipavski kmet na beraško palico. Doslej ni obupal, živel je varčno, delal neprestano in vse svoje upanje stavil v svoje vinograde. A sedaj gre žalosten glas po vipavski dolini, najbolj pogumni kmetovalci obupavajo, in, ako se trtna uš ne zatre, mora polovica prebivalcev zapustiti dolino in preseliti se, kajti brez vinskega pridelka ni moči vipavcu živeti. Govornik prosi, naj centralni odbor

takoj vse ukrene potrebno, da se trtna uš, če je mogoče, nič, naj se takoj napravi trtnica za ameriške trte, ki naj se brezplačno dele, okraju Vipavskemu pa pripomore še s kakšno drugo podporo. Tajnik gospod Pirc gorko podpira stavljeni predlog, obžalujoč, da je došla tako žalostna vest. Tu bode treba energično postopati precej ob začetku, ko mrčes še ni toliko raširjen, in opustošene vinograde bode morda uničiti, ako spoznajo to za dobro strokovnjaki. Po vipavski dolini so drugačne razmere, nego po Dolenjskem. Razumni vinogradniki se ne bodo branili, kajti nekaj odškodnine bodo vendar le dobili. Torej naj kmetijska družba prosi deželne vlade, naj se začno precej vinogradi natančno preiskovati, da se, ako je še mogoče, vsaj za nekaj časa prehitro razširjevanje trtne uši prepreči.

Podružnica logaška predlaga: „Kmetijska družba naj se poteguje na odločilnem mestu za to, da se bode okrajna logaška gozdna drevesnica z večo vsoto podpirala, če bodo logaški kraji le iz te dobivali v pravem času sadik“.

Predlog, ki ga prav dobro utemeljuje zastopnik logaške podružnice gospod učitelj Ribnikar, se vzprejme.

Metliška podružnica nasvetuje: „Ker se po metliškem okraju trtna uš tako neizmerno naglo širi, naj glavni odbor prej ko mogoče izposluje prepotrebno ameriško trtnico za metliški okraj.“ Predlog podpira zastopnik podružnice metliške, c. kr. notar Štajer. Govornik navaja goropadne številke, kako se trtna uš širi po občinah belokranjskih. Vsa Belokranjska je navezana le na trto, in ako ne bode več vina, bode beda neizmerna, pričelo se bode uvažanje tujih vin, večinoma „fabrikatov“, in naš vinogradnik bode vničen. Govornik navaja, kako uspešno deluje po Belokranjskem metliška podružnica, in to naj bode glavnemu odboru za merilo, kako vneti so Belokranjci za kmetijski napredek. Pravično je, da se takemu ljudstvu kmalu pomaga ob tako veliki nesreči. Predlog se vzprejme z živahnim odobravanjem.

Sadni razstavi v Ljubljani in na Dunaji.

Sadjarstvo je postalo toli važna panoga kmetijstva, da se ne sme prav nič zamujati, kar bi jo utegnulo pospeševati. K pospešnim sredstvom štejem razstave. Letošnjo jesen bomo imeli veliko državno sadno razstavo na Dunaji in deželno sadno razstavo v Ljubljani. Niti poklicani krogi niti posamezni sadjarji ne smejo teh prilik zamuditi, ampak naj se okoristijo razstav. Državna sadna razstava na Dunaji bode imela nalogo pokazati, kakšno je sadjarstvo po Avstriji, koliko je napredovalo, in kaj vzmoremo glede sadne kupčije nasproti inozemstvu. Glavni namen bode torej razstavi, da pokaže kupcem naše sadne pridelke ter da jih vabi k nam na sadno kupčijo. To je gotovo toli važno, da Slovenci ne smemo zamuditi te prilike, da si pridobodemo sadnih kupcev. Državna sadna razstava bode pa prirejena po posebnih načelih, vsled katerih ni tako lahko udeležiti

se je posameznikom, zato je prevzela vso reč naša kmetijska družba sama. Na tej razstavi, ki bode, od 29. septembra do 7. oktobra t. l., bode pa najbolj važno zimsko sadje, in sicer jabolka in hruške. Po programu se pa smejo razstaviti le zbirke, ki obsegajo največ po 15 vrst jabolk ali hrušek, ki dobro uspevajo na kakem posebnem kraju, v posebnih razmerah v posebni zemlji in ki so dobre ali za gospodarsko ali kupčijsko porabo. Zbirka mora biti vsa dobra za visokodebelno ali pa za pritlično drevje. Pri vsaki zbirki se more razstaviti tudi manj nego 15 vrst. *Kmetijska družba torej nujno pozivlje vse sadjarje in tiste ki se zanimajo za sadjarstvo, da se prijavijo, če morejo tako zbirko privediti.* Nikakor ni treba, da je dotičnik sam posestnik. Te zbirke se nekako tako le sestavljajo: Na pr. Nekdo živi v vetrnem kraju vlažne, ilovnate zemlje ter pozna sadje tega kraja ali pa so mu vsaj znani dobri sadjarji. Ta poišče in zbere 15 ali tudi manj jabolčnih ali hruševih vrst, katere so znane uže mnogo let, da dobro uspevajo na visokodebelnem drevju v vlažni zemlji in v vetrni legi. Kdo drug more narediti tako zbirko za druge razmere ali pa za pritlično drevje. Kdor ne pozna pomoloških imen, naznani naj domača imena. Izmišljevati se nihče ne sme, poštenost in resnica sta prva pogoja. Kdor hoče torej na korist naši lepi domovini prevzeti ta posel, naj se nemudoma zglesi pri kmetijski družbi v Ljubljani ustno ali pismeno. Pove naj, za kake razmere bode naredil zbirko in iz koliko vrst. Stroške bode plačala družba.

Oglasiti se je do 1. avgusta t. l. Ime vsakega razstavnika bode pri razstavi na njegovi zbirki označeno, ter bode deležen odlikovanja. Torej na delo! Nihče naj se ne zanaša na drugega, in dežela bode gotovo častno zastopana. Posebno prosimo gg. duhovnike in učitelje, naj se ganejo in delajo.

Deželna sadna razstava v Ljubljani pa bode imela najbolj poučiti o raznih sadnih vrstah, kako se pri nas izponašajo, in katere bodemo v prihodnje priporočali. Te razstave se bode udeležiti vsakemu zavednemu sadjarju kranjskemu. Kmetijska družba bode pa ob enem skrbela, da bode videti na razstavi stroje in priprave, potrebne za umno in napredno sadjarstvo. Tudi šolskim vrtom bo dana prilika pokazati uspehe svoje.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Podučne stvari.

Nasledki „šnopsa“.

(Dalje.)

Oče in mati sta svojo lastno hčerko „zašnopsala“.

Podlipnjikova hiša bila je v Zalesji pred Plahtačevo dobo ena izmed najpremožnejših v vsakem obziru. Kakor pa uže vemo, bila je Podlipnjikova mati ena

izmed bolj lahkovernih in lahkoživih ter takole nekako poliznjenih žensk. Plahtačevega „sladkega“ bila se je kmalu popolno privadila, a pozneje pa tudi istotako „špiritovca“. Ž njo vred privadil se je polagoma tudi te strupene pijače njeni mož popolno. Slednji dan pošljala sta po „kratkega“ k Plahtaču, ter sta ga dokler je bilo kaj okroglega pri hiši, bolj na skrivnem doma za gotove novce cukala. Ko je pa penez pošel, pričela sta hoditi h Plahtaču na „kredo“ šnopsat. Plahtačevi kredit bil je vedno večji po eni, a Podlipnjekovi dolg pa tudi po drugi strani. Kmalu zapelo je na bobnu za „šnops“ polovico Podlipnjekovega premoženja.

Pa šnops je uže vrag; ukuženi šnopsar misli, da mu je brez njega poginiti. Mesto da bi se bila tej peklenški pijači od sedaj naprej popolno odpovedala, vdaljala sta se jej še le vedno bolj in v večji meri. Šlo jima je uže za drugo polovico premoženja, posestva namreč. Tožiti pričela sta to Plahtaču in se mu militi, tega trenutka je pa ta hudoba v človeški podobi uže komaj pričakoval. Prec jih je zvito, milovaje ja, potolažil. Rekel je, da ni še vse zgubljeno, ter da jima hoče on pogojno pomagati, samo nekaj mu moreta obljubiti, pa jima ostane še druga polovica premoženja, a pri njem moreta pa „šnopsa“, kolikor ga bodeta mogla popiti, več nego na pol zastonj prejemati, po vrhu tega pa tudi vsega drugega, karkoli bodeta potrebovala, pri njem dobivati. Ono pa, kar je hudobni Plahtač pri teh v mislih imel, bila lepa, krepka Podlipnjikova Mina. Razodel je grdi Plahtač, ko sta bila Podlipnjeka uže dobro po šnopsu omamljena, jima svojo ostudno misel in zahtevo kar naravnost. Opojena in po šnopsu uže vsa prevzeta Podlipnjikova se temu kar nič vstavljala nesta; še oko se jima je nekako radostno zablesketalo, ker jima v prihodnje več skrb za šnops priglavitice delala ne bode. Segli so si v roke, in vražja pogodba bila je sklenjena. Drugo vse preskrbel je zviti Plahtač sam, da je preje krepko in lepo Mino v svoje zanjke in mreže ujel. Njena brezdušna oče in mati ji pa o vseh teh nakanah nikoli nič v misel vzela nista; držali in ohranili bili so to peklenško kupčijo s Plahtačem vsi trije tajno.

Dolgo časa se je lepa Mina nekako varovala in izogibala Plahtaču; a ker je imel za-njo vedno in pri vsaki priliki polna usta sladkih, medenih besedi, po drugi strani pa kako prijetno sladčico, kak lep svilnat robec, zlati prstan, leskeči se tolar itd., jo je s tem slednjič popolno v svoje mreže vjel in za svoje namene pridobil. Iz početka ostalo je vse drugemu zaleškemu prebivalstvu neka tajna zastavica; a nazadnje prišlo je v posledici grešnih dejanj vse na dan; bilo je vse očitno!

(Dalje naslednjič.)